

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 10P/87/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823222101
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Zajacová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:3823222101.1

Uznesenie

Okresný súd v Prievidzi vo veci starostlivosti o maloletého A. B., nar. X.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny - OSV, dieťa rodičov: matky C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. C., F. G. X a otca A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H., I. J. XX o návrhu starej matky C. B., nar. X.X.XXXX, bytom H., I. J. XX, o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, určenie výživného a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. N a r i a ě u j e neodkladné opatrenie, ktorým maloletého A. B., nar. X.X.XXXX dočasne zveruje do starostlivosti starej matky C. B., nar. X.X.XXXX.

II. U k l a d á matke, C. D., nar. XX.XX.XXXX povinnosť platiť na výživu maloletého A. B., nar. X.X.XXXX výživným vo výške 30% zo životného minima určeného na nepľnoleté nezaopatrované dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk C. B., nar. X.X.XXXX, počnúc dňom doručenia tohto rozhodnutia až do rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Prievidza sp.zn. 10P/87/2023.

III. U k l a d á otcovi, A. B., nar. XX.X.XXXX povinnosť platiť na výživu maloletého A. B., nar. X.X.XXXX výživným vo výške 30% zo životného minima určeného na nepľnoleté nezaopatrované dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk C. B., nar. X.X.XXXX, počnúc dňom doručenia tohto rozhodnutia až do rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 10P/87/2023.

IV. Výkon neodkladného opatrenia n e n a r i a ě u j e .

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka, stará matka maloletého dieťaťa, sa podaným návrhom vo veci samej domáha zverenia maloletého dieťaťa do svojej náhradnej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti každého z rodičov v sume po 80,- eur mesačne. Súčasne podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby maloletý bol dočasne zverený do jej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti každého z rodičov v sume po 40,- eur mesačne. Potrebu dočasnej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu videla v tom, že maloletý sa od začiatku novembra 2023 nachádza v jej domácnosti, odkedy zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa. Rodičia maloletému nie sú schopní poskytovať maloletému adekvátnu starostlivosť s poukazom na to, že často menia miesto svojho pobytu, nakoľko riadne neplatili nájomné a poplatky spojené s užívaním prenajatého bytu, pričom z toho istého dôvodu dostali ku dňu 15.12.2023 výpoveď z nájmu. Okrem toho sú rodičia maloletého dieťaťa užívateľmi návykových látok (pervitínu), často sa hádali a bili medzi sebou, čoho svedkom bol aj maloletý, ktorému to spôsobovalo stres.

2. Navrhovateľka na preukázanie svojich tvrdení k návrhu pripojila rodný list maloletého dieťaťa, pracovnú zmluvu, oznámenie o výške a zložení funkčného platu, oznámenie o pridelení bytu, platobný doklad SIPO II, čestné vyhlásenie rodičov maloletého dieťaťa a prepis SMS správ.

3. Zo správy ÚPSVaR Prievidza zo dňa 21.12.2023 bolo zistené, že toho času, t.j. od októbra 2023 osobnú starostlivosť o maloleté dieťa zabezpečuje stará matka dieťaťa z dôvodu, že na situácia v rodine maloletého bola napätá, pretože rodičia sú užívateľmi návykových látok (pervitínu), často sa hádali a bili medzi sebou, čoho svedkom bol aj maloletý. Počas šetrenia v domácnosti starej matky dňa 20.12.2023 úrad zistil, že maloletý sa už nachádza v jej starostlivosti. Stará matka obýva 2-izbový mestský byt zariadený moderným typom nábytku. Domácnosť je primerane zariadená potrebám maloletého. Hygiena a čistota domácnosti boli v čase šetrenia na požadovanej úrovni. Maloletý počas osobného pohovoru uviedol, že u starej matky mu je veľmi dobre, chce u nej ostať bývať, pričom vrátiť sa k rodičom nechce, lebo sa na seba stále hnevajú. Taktiež uviedol, že doma si musel variť sám, nakoľko rodičia stále spali a keď ich budil, že si prosí niečo jesť, rodičia sa hnevali a kričali na neho. Otec maloletého počas šetrenia v jeho domácnosti uviedol, že súhlasí so zverením maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, nakoľko si spolu s matkou dieťaťa musia usporiadať život. Uviedol, že aktuálne je nezamestnaný, od januára 2024 plánuje odísť do zahraničia za prácou. Priznal, že s matkou dieťaťa sa často hádali a taktiež sa medzi sebou bili, čoho bol účastný aj ich maloletý syn. Poskytnuté poradenstvo so zameraním na absolvovanie liečby na psychotropné a omamné látky odmietol s vyjadrením, že problém s užívaním návykových látok je iba v jeho hlave, čo si určite bude vedieť vyriešiť sám. Úrad záverom uviedol, že nakoľko rodičia neďávajú záruku na riadne zabezpečovanie starostlivosti o maloletého s pocitom bezpečia pre dieťa, čím ohrozujú zdravý psychický a fyzický vývin maloletého, je nariadenie neodkladného opatrenia v záujme maloletého.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

7. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

8. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa čl. 5 veta prvá Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

10. Podľa § 62 ods. 1 až 3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

13. Neodkladné opatrenie možno nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Zmyslom neodkladného opatrenia je nielen zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov, ale aj rýchle a pružné riešenie takej situácie, keď je treba okamžitý zásah súdu. Neodkladné opatrenie slúži najmä k tomu, aby sa dočasne upravili pomery účastníkov, ak je to potrebné, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Spoločným znakom neodkladných opatrení je ich dočasný charakter. Znamená to, že sa nimi upravujú pomery účastníkov alebo zabezpečuje výkon rozhodnutia do doby, než súd vydá vo veci konečné rozhodnutie. Z dočasného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej. Je však nutné, aby

boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i odôvodnenie nebezpečenstva bezprostrednej hrozacej ujmy.

14. Funkciou neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa je dočasná starostlivosť o maloleté dieťa, podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov, by boli práva maloletého dieťaťa ohrozené. Starostlivosť o maloleté dieťa, ktorá môže byť obsahom neodkladného opatrenia, je inštitútom procesného práva, jeho úprava obsahuje provizórnosť ako pojmový znak neodkladných opatrení.

15. Zo zistených skutočností vyplýva, že maloletý sa októbra 2023 doposiaľ nachádza v domácnosti starej matky zo strany otca dieťaťa, ktorá zabezpečuje jeho osobnú starostlivosť z dôvodu, že v starostlivosti rodičov bolo zistené ohrozenie priaznivého vývoja maloletého dieťaťa. V starostlivosti rodičov bolo zistené, že nedokážu vytvoriť bezpečné prostredie pre zdravý vývin svojmu maloletému dieťaťu a nedokážu ho ochrániť, čo mal súd preukázané predovšetkým aj z ich výpovedí pred ÚPSVaR Prievidza, (aj z prepisu SMS správ), keď otec dieťaťa potvrdil, že spolu s matkou dieťaťa boli užívateľmi návykových látok (pervitínu), často sa hádali a bili sa medzi sebou, čoho bol účastný aj ich maloletý syn. Obaja rodičia súhlasili so zverením maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky aj z dôvodu, že si ako rodičia musia usporiadať život. Podľa názoru súdu je preto potrebné upraviť doterajšie pomery maloletého dieťaťa, ktoré v súčasnosti má značne odmietavý a skôr negatívny postoj k jeho doterajšiemu výchovnému prostrediu a k osobám v ňom. Navrhovateľka má vytvorené podmienky pre zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloletého a dočasným rozhodnutím o zverení maloletého do jej starostlivosti do právoplatného rozhodnutia vo veci samej sa rodičom maloletého dáva aj možnosť, aby sa lepšie adaptovali na novú situáciu, keďže matke sa podarilo od novembra 2023 zamestnať, otec od januára 2024 plánuje odísť do zahraničia za prácou, aby vytvorili vzhľadom na novú situáciu, prostredie pre riadne zabezpečenie potrieb maloletého dieťaťa. Rodičom maloletého je daný priestor na zabezpečenie potrebných dôkazov preukazujúcich, že v súčasnej dobe neužívajú žiadne psychotropné, resp. omamné látky a sú schopní zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa. Súd nepopiera, že najvhodnejšie prostredie pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa je prostredie rodiny tvorené otcom a matkou dieťaťa a je potrebné rešpektovať toto základné právo dieťaťa, avšak je potrebné posudzovať najlepší záujem dieťaťa vzhľadom na okolnosti konkrétnej situácie. Rodičia sú povinnú zabezpečiť sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. Zdravie a vývoj maloletého A., pokiaľ by za súčasného stavu zostal v starostlivosti rodičov, je vážne ohrozený, dôvodné obavy o jeho zdravý vývoj vyplývajú z toho, že obaja rodičia majú vlastné problémy, a to jednak finančné, materiálne a aj existenčné, nevynímajúc možnú závislosť na omamných a psychotropných látkach. Z vyššie uvádzaných dôvodov súd považoval za osvedčenú nevyhnutnosť a naliehavosť neodkladnej úpravy pomerov vo vzťahu k maloletému dieťaťu a jeho rodičom nariadením neodkladného opatrenia, ktorým v súlade s cit. ust. § 367 ods. 1 CMP dočasne zveril maloletého A. do starostlivosti starej matky, pretože neboli zistené žiadne okolnosti brániace jej vo výkone osobnej starostlivosti o dieťa.

16. Nakoľko nariadené neodkladné opatrenie svojim obsahom aj významom zodpovedá neodkladnému opatreniu podľa § 367 ods. 1 CMP a líši sa len tým, že maloletého nie je potrebné do starostlivosti navrhovateľky odovzdať, nakoľko sa už v jej starostlivosti nachádza, jeho vykonateľnosť sa spravuje ust. § 367 ods. 3 CMP, podľa ktorého uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré sa nevyhlasuje, je vykonateľné len čo bolo vyhotovené, a nie všeobecnou úpravou podľa § 332 ods. 1 CSP.

17. Súd dočasne, do rozhodnutia vo veci samej rozhodol aj o výške vyživovacej povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu tak, že rozhodol o ich povinnosti platiť na jeho výživu výživným v minimálnom rozsahu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa, nakoľko v rámci konania o neodkladnom opatrení nebolo možné komplexne zistiť a posúdiť osobné a ekonomické pomery rodičov dieťaťa potrebné pre určenie výšky ich vyživovacej povinnosti podľa kritérií uvedených v ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 63 ods. 1, 2 Zákona o rodine, čo pripúšťa aj právna úprava v ust. § 366 CMP, podľa ktorého neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

18. Neodkladné opatrenie nariadené výrokom II. a III. tohto uznesenia je predbežne vykonateľné podľa § 44 CMP jeho doručením.

19. Výkon neodkladného opatrenia nebol nariadený, pretože maloletý sa v súčasnosti nachádza v starostlivosti osoby, ktorej bol dočasne zverený.

Poučenie:

Proti výroku I., II. a III. tohto rozhodnutia je prípustné odvolanie. Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, písomne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Proti výroku IV. tohto rozhodnutia odvolanie nie je prípustné (§ 357 CSP).

Neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené (§ 333 CSP).

Súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené (§ 363 CMP).